

Broj: 04/3-905/24-162 /13

31. XII 2024.

ZAPISNIK

sa pete redovne sjednice Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 30 – Vanjski odnosi

Peta redovna sjednica Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine EU koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 30 – Vanjski odnosi (PRG), održana je 11. XII 2024, u Ministarstvu ekonomskog razvoja, s početkom u 12:30. Sjednicom je predsjedavala šefica PRG (ŠPRG) Aida Salagić Ceković.

Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

- 1) Akcioni plan za ispunjenje preporuka iz Izvještaja EK o Crnoj Gori za poglavlje 30 – status i dalja dinamika
- 2) Status realizacije Programa pristupanja Crne Gore EU 2024-2027 za 2024.
- 3) Priprema Programa pristupanja Crne Gore EU 2025-2026, kao i presjek stanja celeksa
- 4) Predstavljanje izvještaja o radu Pregovaračke radne grupe za period jul – decembar 2024.
- 5) Razno.

Zaključci:

1. PRG detaljno razmotrila sve aktivnosti usmjerene na ispunjenje preporuka iz Izvještaja EK o Crnoj Gori za 2024. (Izvještaj) date u Akcionom planu za ispunjenje preporuka za poglavlje 30 (AP) na kojem je PRG intenzivno radila u prethodnih nekoliko sedmica;
2. Konstatovano da je AP sadržajan te da pruža jasan pregled aktivnosti koje slijede, kao i trenutni status i objektivna obrazloženja za one aktivnosti za koje nije moguće predvidjeti rok niti uticati na dalju dinamiku;
3. Zadužuje se Uprava carina (UC) da dostavi mišljenje u odnosu na status pregovora o Sporazumu o slobodnoj trgovini s Ukrajinom, koji je prepoznat kao jedna od aktivnosti u AP;
4. U odnosu na Program pristupanja Crne Gore EU (PPCG) 2024 – 2027, najveći broj obaveza za 2024. je realizovan, odnosno realizovaće se do kraja godine, zaključno s posljednom sjednicom Vlade u 2024. Zadužuju se članovi PRG, u čijoj su nadležnosti obaveze, u cilju kompletnog izvještavanja o statusu obaveza, da dostave zaključak Vlade, kao i datum upućivanja akata u skupštinsku proceduru, odnosno broj Službenog lista u slučaju da je propis prošao sve procedure (za sve prethodno realizovane aktivnosti);

5. U vezi s celeksima ocijenjenim kao 1a, a u kontekstu izrade novog PPCG-a, ŠPRG pozvala Ministarstvo evropskih poslova (MEP), Ministarstvo vanjskih poslova (MVP) i Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (MERS) da, dostave predloge akata kojima će se prenijeti celeksi iz njihove nadležnosti;
6. U vezi s realizacijom operativnih zaključaka sa sektorskog Pododбора, ŠPRG pozvala PRG/nadležne resore da dostave, ažurirane informacije koje je potrebno uputiti EK do kraja decembra.

U odnosu na prvu tačku dnevnog reda, ŠPRG istakla da je PRG intenzivno radila na pripremi Akcionog plana za ispunjenje preporuka iz Izvještaja EK o Crnoj Gori za poglavlje 30, te da je dokument, osim preporuka iz Izvještaja, obuhvatio i druge preporuke/konstatacije od važnosti za ispunjenje. ŠPRG je informisala da je dokument prošao nekoliko iteracija usaglašavanja, u cilju sveobuhvatnosti preporuka i njihovih jasnih navođenja, a kako bi se jednostavnije pratilo ispunjenje. PRG je detaljno razmotrila dokument te usaglasila sljedeće:

1. Jedna od ključnih preporuka razdvojena je na dvije: Zajedničko regionalno tržište (CRM) koji ima širi obuhvat i odnosi se na sve nadležne resore i Dodatni protokol 7 – DP 7 koji podrazumijeva nadležnost MER i drugih nadležnih resora. ŠPRG je podsjetila na zaključak s prethodnog sastanka koji podrazumijeva da predstavnik MER-a¹ napravi tabelami prikaz praćenja ispunjenja obaveza iz oblasti CRM, a koje se odnose na obaveze iz poglavlja 30 (pristup tržištu roba, usluga i horizontalne mjere) imajući u vidu da one kao takve ne mogu biti dio ovog AP, ali su od ključne važnosti za uvid u kojoj se mjeri sprovodi preporuka navedena u Izvještaju. Što se tiče CEFTA DP 7, navela je da ispunjenje ove preporuke podrazumijeva nekoliko faza: usvajanje Izvještaja o završetku pregovora, utvrđivanje predloga zakona o potvrđivanju protokola, te dalja skupštinska procedura. S tim u vezi, u planovima za realizaciju aktivnosti, navedeni su svi potrebni koraci s rokovima koje je moguće predvidjeti i na koje se može uticati.
2. Druga ključna preporuka EK odnosi se na uspostavljanje baze podataka o projektima donatorske podrške, u skladu sa Zakonom o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći. Ista će biti ispunjena u IV kvartalu 2025 u dijelu koji se odnosi na izvještavanje u skladu sa pomenutim Zakonom, te da će se na ovoj preporuci raditi paralelno s izradom Programa međunarodne razvojne saradnje i međunarodne humanitarne pomoći za period 2026-2029, za šta je formiranje radne grupe u toku.
3. Kad je riječ o jednom od četiri sporazuma iz Berlinskog procesa, te konstatacije Evropske komisije da Sporazum o priznavanju stručne kvalifikacije medicinskih sestara opšte njege, doktora veterinarske medicine, farmaceuta i babica nije stupio na snagu za Crnu Goru, ukazano je da ova konstatacija nije tačna, te da je MVP informisalo da je Crna Gora ispunila sve obaveze u ovom dijelu, čime se zaključuje da je obaveza realizovana. Pomenuto će biti evidentirano i kroz AP.
4. Što se tiče preporuke usaglašavanja sa stavovima EU u dijelu Zajedničke trgovinske politike, uključujući i STO, zaključeno je da se radi o konstataciji, ne o preporuci, ali da su očekivanja EK i obaveza da se ova aktivnost sprovodi u kontinuitetu.
5. Preporuka koja se odnosi na Strategiju trgovinskih olakšica, odnosno konstatacija je potrebno da Crna Gora donese novu, s obzirom da je prethodna istekla 2022, u AP se navodi da je u međuvremenu, u novembru donijet novi Program trgovinskih olakšica 2024 – 2026 s okvirnim Akcionim planom, te da je obaveza realizovana.

¹ Kontakt osoba za CEFTA Sporazum, imajući u vidu da se aktivnosti iz CRM u ovom dijelu prate kroz CEFTA.

6. Što se tiče pristupanja Australijskoj grupi i Vasenarskom aranžmanu (o čemu je u prilogima za Izvještaj detaljno izvještavano), u AP je dat jasan pregled koraka koje je Crna Gora preduzela, te obrazloženja da konačna odluka od pristupanju ne zavisi od Crne Gore i, u tom smjeru, iz objektivnih razloga, nije moguće dati precizne rokove.
7. Plan za ispunjenje preporuke koja se odnosi na osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika za crnogorska preduzeća obuhvata konstataciju da je Skupština donijela Zakon o razvojnoj banci, te da, u kontekstu poglavlja 30, obaveza podrazumijeva donošenje podzakonskog akta, odnosno Uredbe o osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika, čije je donošenje planirano za IV kvartal 2025.
8. Što se tiče preporuke koja se odnosi na završetak pregovora o Sporazumu o slobodnoj trgovini s Ukrajinom (FTA s Ukrajinom), definisani su jasni dalji koraci: okončanje pregovora, potpisivanje sporazuma, potvrđivanje sporazuma, te dalje ratifikacione procedure, dok rok nije moguće predvidjeti s obzirom da isti zavisi od toka pregovora.
9. U odnosu na preporuku EK da se procedura potvrđivanja Sporazuma o ekonomskoj saradnji sa Južnom Korejom završi, u AP je ukazano na status ove aktivnosti, kao i data obrazloženja zašto postupak nije okončan ranije, te zaključeno da je Zakon o potvrđivanju Sporazuma o ekonomskoj saradnji sa Južnom Korejom na dnevnom redu Skupštine.
10. Vezano za preporuku koja se tiče okončanja pregovora u vezi sa Sporazumom o trgovini, partnerstvu i saradnji između Crne Gore i UK V. Britanije i Sjeverne Irske, u AP je naveden status ove aktivnosti, te dalji koraci nakon okončanja pregovora koji zavise od druge ugovorne strane.

Za svaku navedenu aktivnost u AP, PRG je potvrdila unijeto. ŠPRG je informisala da je plan da se dokument razmatra i na Vladi, kao i da će ga prethodno sagledati i Pregovarački tim, te zaključila da će dokument 11. XII 2024. biti dostavljen MEP-u na dalje postupanje (dostavljeno).

U odnosu na **drug**u tačku dnevnog reda, PRG je razmotrila nerealizovane obaveze iz PPCG-a za 2024, te konstatovala sljedeće:

- Predlog odluke o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene je pripremljen, dobijena su sva neophodna mišljenja, do kraja decembra se očekuje donošenje;
- Predlog uredbe o carinskoj tarifi za 2025. godinu je pripremljen, do kraja decembra se očekuje donošenje;
- Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti je pripremljen, ali zbog procedura interesorskog usaglašavanja, neće biti realizovano u IV kvartalu 2024, kako je planirano, već će obaveza biti prolongirana za I kvartal 2025. Ista predstavlja jedinu obavezu koja neće biti realizovana u 2024.

U odnosu na **treću** tačku dnevnog reda, PRG je informisana o statusu ocjene pravne tekovine EU. Po presjeku od 6. XII 2024, u poglavlju je ostalo neocijenjenih 67 celeksa, i svi se nalaze u nadležnosti resora koji nisu zastupljeni u PRG. ŠPRG je ponovila potrebu da se svi celeksi ocijene, kako bi se izbjeglo da se u novom PPCG ne nađu oni akti iz, za sad, neocijenjene grupe celeksa, a koji u međuvremenu mogu biti ocijenjeni sa 1a. Trenutno je ocijenjeno sa 1a ukupno pet celeksa i to iz nadležnosti: MEP-a, MVP-a (i u okviru pp 31), Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i MERS-a. Potrebno je da MEP, MVP i MERS dostave predloge akata kojima će se prenijeti celeksi ocijenjeni sa 1a, s obzirom da su ostali nadležni resori dostavili informacije. Pozvala je PRG da razmotri sve već definisane planove u postojećem PPCG koji obuhvata period do 2027, te da se prilikom revidiranja rokova vodi računa da oni treba da budu u periodu 2025-2026. Ponovila je potrebu uspostavljanja

efikasnijeg koordinativnog mehanizma od strane MEP-a ocjene celeksa van PRG (trenutno nezavršenih 67 za koje je neophodna podrška MEP-a).

U okviru **četvrte tačke** dnevnog reda PRG je razmatrala Izvještaj o radu Pregovaračke radne grupe za period jul – decembar 2024, koji je pripremljen u skladu s formatom koji je dostavilo MEP. Pored izvještavanja za prethodni šestomjesečni period, PRG je ukazala i na otvorena pitanja za koja je potrebno dalje sagledavanje. U ovom trenutku, prepoznaje se potreba dalje komunikacije u vezi s izradom baze podataka donatorske podrške, kao i uspostavljanje mehanizma ocjene celeksa van PRG, koji je posebno došao do izražaja u poglavlju 30. Izvještaj o radu PRG obuhvata i pregled i realizaciju operativnih zaključaka i konstatacija sa posljednjeg sastanka Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze, kao i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje 2024. Ostale preporuke, date su u vidu aneksa, odnosno kroz AP za ispunjenje preporuka EK o Crnoj Gori (prva tačka dnevnog reda).

Pod tačkom **razno** ukazano je da će se u dogledno vrijeme pristupiti ažuriranju sastava PRG u odnosu na izmjene naziva institucija i potrebe zamjene članova/članica PRG koji su promijenili radno mjesto unutar resora.

Sjednica je zaključena u 13.30 časova.

Sjednici su prisustvovali²: Aida Salagić Ceković – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Amina Bajrović Kuč – Ministarstvo evropskih poslova (u online formatu), Ana Vulić – Uprava carina, Nataša Vukeljić – Ministarstvo finansija, Marija Stjepčević – Ministarstvo vanjskih poslova, Danica Mijatović – Ministarstvo vanjskih poslova, Mira Radunović – Centralna banka Crne Gore, Jelena Davidović – Ministarstvo finansija (umjesto Aleksandre Popović), Tatjana Popović – Uprava za statistiku, Špiro Medigović – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Kadrija Kurpejović – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Nikoleta Milutinović – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Nebojša Radonjić – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Jovana Krunić – Ministarstvo ekonomskog razvoja i Anita Bilafer Mihaljević – Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Sjednici nijesu prisustvovali: Nikola Milosavljević – Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D (najavljeno odsustvo), Azra Bećović – Uprava carina (najavljeno odsustvo), Zorica Marković – Ministarstvo unutrašnjih poslova (najavljeno odsustvo), Tijana Mićović - CINMED (najavljeno odsustvo), Milan Leković – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (najavljeno odsustvo), Andrea Popović – NVO Mreža za evropske politike – MASTER, Jelena Lepetić – Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Stefan Milanović – Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Radovan Sekulić – Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (najavljeno odsustvo), Zorka Prljević – Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Ivana Šikmanović – Ministarstvo vanjskih poslova (najavljeno odsustvo).

Zapisnik sačinila: Amina Bajrović Kuč, sekretarka PRG

Zapisnik odobrila: Aida Salagić Ceković, šefica PRG

²Nazivi institucija su navedeni u skladu s Odlukom o obrazovanju PRG iz marta 2024.